

7/779 -3-
336

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
A N K A R A

S Ü R E L İ

SAYI : B.09.0.APK.0.22.00.00.17/1027
KONU : Bursa Milletvekili
Turhan TAYAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

26/11/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M Genel Sekreterliği'nin 01.11.1999 gün ve KAN.KAR.MD:
A.01.0.GNS.0.10.00.02-2425 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Turhan TAYAN'ın, illerin imar planları için jeolojik etüt raporu mecburiyeti getirmesi konusunda Bakanlığımıza yönelmiş olduğu T.B.M.M. 7/779 esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, soruya ilişkin cevabımız aşağıda sunulmuştur.

SORU _____ :

Ülke büyük bir ekonomik kriz yaşamaktadır. Buna ilaveten karşılaştığımız deprem doğal afeti ekonomik krizi had safhaya vardirmiştir.

Hal böyle iken içlerinde Bursa'nında bulunduğu bazı illerin imar planları için jeolojik etüt raporu mecburiyeti getirilmesi ve mevcut planların geçersiz sayılacağına dair genelge yayınlanması Belediyelerin, Meslek Odalarının ve İnşaat sektörünün elini kolunu bağlamıştır.

Mevcut imar planlarının askıya alınması demek olan bu zorunluluğun daha basit ve pratik bir şekle dönüştürülmesi gerekir.

Ekonominin lokomotif sektörü inşaat sektörünü tamamen durduran bu uygulama sakıncalıdır.

Bu sebeple;

Genelgeyi ilgili kurumlarla birlikte değerlendirmek üzere kaldırmayı düşünüyor musunuz?

..!.

CEVAP :

17 Ağustos 1999 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında Bakanlığımız tarafından yapılan çalışmalar arasında deprem bölgesinin yeniden yapılanması önemli bir konu olarak ortaya çıkmıştır. Deprem tahribatının büyüklüğüne ilişkin nedenlerin fiziksel planlama ve yapılanma ile ilgili olanları, planlama öncesinde yapılan zemin yapısına ilişkin araştırmaların niteliği, bu araştırma sonuçlarının yer seçimi açısından planlara yansımaları ile ilgili eksiklik ve hatalar, yapım aşamasındaki denetim eksiklikleri, yapı kusurları ve kullanım aşamasında gündeme gelen tadilatlar olarak sıralanmak suretiyle özetlenebilir.

Bakanlığımızca öncelikle depremden büyük ölçüde can ve mal kaybı ile çıkan il ve ilçelerdeki yerleşimlerin planlama ve yapılanmaya ilişkin etkinliklerin afete dayanıklı bir süreç içinde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla bir dizi önlemleri kapsayan düzenleme yapılmıştır. İlk etapta, deprem bölgelerindeki tüm planlama ve yapılaşmalar kuralları belirlenerek ilgili idarelerin iş ve işlemlerine dair esaslar duyurulmuştur.

İkinci etaba ilişkin işlemleri detaylı olarak açıklayan 15.10.1999 tarih ve 12297 sayılı Genelge ile depremden etkilenen yerleşim yerlerinde yapılacak planlarla ilgili olarak yürürlükteki imar mevzuatını hatırlatma niteliğindeki açıklamalar ağırlıklı olarak düzenlenmiştir. Söz konusu genelge, yeni imar kuralları oluşturmaktan ziyade, mevzuatın doğru uygulanmasını sağlamayı, yapılmış hataları düzeltmeyi hedeflemektedir.

09.11.1985 tarihinden beri yürürlükte bulunan İmar Kanunu'nda herhangi bir sahanın her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılmayacağı hükme bağlanmıştır. İmar Kanunu uyarınca çıkartılan İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Yönetmeliğin 7. Maddesinde ise, ilgili idarelerce yapılacak "imar planı ihalelerinde, İller Bankası Genel Müdürlüğü'nce bu amaçla hazırlanan tip sözleşme ve teknik şartname esaslarına uyulur" hükmü yer almaktadır.

İller Bankası Genel Müdürlüğü tarafından, yönetmelik uyarınca hazırlanan "İmar Planlarının Düzenlenmesi ile İlgili Teknik Şartnamenin 2.02. maddesinde plan öncesi ön bilgi ve dokümanlar" arasında jeolojik rapor sayılmaktadır. Şartnamenin 3. ve 4. maddesinde ise jeolojik etüt ve rapora dayalı olarak deprem durumu ve heyelanlı alanlarla, jeolojik sakıncalı ve yasaklı alanlar incelenir. Akarsular-taşkın durumu ve ıslah projesine dayanılarak önlem alınıncaya kadar yerleşime yasaklanacak alanlar belirlenir. Jeolojik raporun tamamı araştırma raporu ekinde verilir" açıklaması yapılmaktadır.

Bakanlığımızın 17.08.1987 tarih ve B.09-1634 sayılı genelgesinde de, jeolojik etüt raporlarının onayı ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Diğer taraftan, "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" uyarınca, yapı yapılmadan önce yapılacak projelendirmeye esas

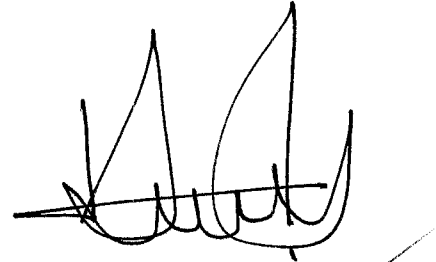
zemin etütlerinin muhtevası ve niteliği de jeolojik etüt raporunun varlığını zorunlu kılmaktadır.

Dolayısıyla, açıklanmaya çalışılan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, imar planlarının hazırlanması sırasında jeolojik etüt raporu yapılması, onayı ve plan yer seçimi kararlarında rapor sonuçlarının dikkate alınması zorunluluğu 15.10.1999 tarihli genelge ile gündeme getirilmemiştir. Hatta bu zorunluluk, 1985 tarihinden önce yürürlükte bulunan 6785/1605 sayılı imar Kanunu uyarınca yapılan imar planları için de geçerliydi.

Ülkemiz doğal afetler, özellikle deprem açısından riskli bir alanda yer almaktadır. Bu kapsamda, plan yapımında jeolojik etüt yapımı ve plan kararlarının (yer seçimi yapı yasağı, önlem alınarak yapılaşmaya açılacak alanlar, kat adetlerinin bu riskler dikkate alınarak belirlenmesi vb.) oluşumunda değerlendirilmesi yasal ve bilimsel bir zorunluluktur. İmar mevzuatında çok uzun yıllardır yer alan bu zorunluluk, 15.10.1999 tarihli Genelgede tekrar edilerek, uygun olmayan planların, bu doğrultuda incelenmesi gereği vurgulanmıştır. Deprem ve diğer doğal afetler açısından riskli olan Ülkemizin, özellikle Marmara Bölgesinin yeniden aynı tür bir yıkıma ve kayba uğramaması için Genelgenin uygulanması ve tüm planların İmar Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen yasal ve bilimsel kurallara göre yapılması gerekmektedir.

Bu sebeple, genelgenin yürürlükten kaldırılması düşünülmemektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Koray AYDIN
Bakan

DAĞITIM :

Gereği :

- T.B.M.M. Başkanlığı

Bilgi :

- Başbakanlık